

МОТИВИ

към проекта на Закон за изменение и допълнение на Закона за митниците

Законът за изменение и допълнение на Закона за митниците доразвива предвидените със Закона за изменение и допълнение на Наказателно-процесуалния кодекс промени, предвиждащи разширяване на кръга на разследващите органи по досъдебните производства чрез създаване на института на разследващия митнически инспектор. Тази процесуална фигура не е нова за българското наказателно-процесуално право, тъй като подобен нормативен подход е бил възприет и в предишни редакции на Наказателно-процесуалния кодекс от 1999г. и 2000г. чрез включването на митническия дознател сред кръга на разследващите органи.

Възстановяването на правомощията на митническите органи за разследване на митнически престъпления отговаря в максимална степен на дадените в рамките на предприєдинителния процес препоръки от страна на Европейската Комисия по Глава 24 “Правосъдие и вътрешни работи” и Глава 25 “Митнически съюз”. Препоръките са давани последователно както в няколко доклада на ЕК за годините от 2002 до 2004г., така и в последния междинен доклад по Механизма за сътрудничество и оценка за България от 18.02.2011г.. Подобни правомощия за разследване на митнически престъпления са предоставени на митническите администрации в почти всички държави – членки на ЕС. Същността на утвърдения вече в европейските страни модел на митническо разследване е осигуряването и запазването на връзката между органа, установил съответното митническо престъпление и органа, осъществяващ разследването по него.

Настоящият проект предвижда разследващите митническите инспектори да осъществяват разследване на три групи престъпления – митнически престъпления, валутни престъпления и престъпления против данъчната система. Изброяването им е изчерпателно и включва следните видове престъпления:

- Престъпления, свързани с нарушение на специалния режим, под който са поставени акцизните стоки, а именно търговията и държането на акцизни стоки без бандерол в немаловажни случаи;
- Престъпления, осъществявани чрез пренасянето през митническата граница на стоки без знанието и разрешението на митниците - квалифицираната контрабадна;
- Престъпления, извършвани чрез нарушаване на правилата за транзитен превоз;
- Престъпления, извършени чрез нарушаване на специализирания административен режим, под който са поставени валутните ценности;
- Укриването и неплащането на данъчни задължения в големи размери;
- Неправомерно получаване на парични суми в големи размери от държавния бюджет;

Заложената в проекта концепция разглежда разследващите митнически инспектори като част от митническата администрация, но същевременно създава и разграничение от функциите, които по принцип митническата администрация изпълнява. Като част от тази администрация те нямат същите функции по контрол за спазване на специфичното национално и общностно митническо и акцизно законодателство и по противодействие на митническите и акцизните закононарушения, характерни за Агенция „Митници”. Единствената дейност, която разследващите митнически инспектори ще имат право да извършват е разследване по досъдебно производство в рамките на НПК. По този начин се цели разграничаване между органите на досъдебното производство и органите, които имат правомощия да установяват административни нарушения и провеждат административнонаказателно производство.

С предложените изменения допълнително се гарантира спазването на установените в наказателния процес принципи за независимост на разследващите органи и вземане на решения по вътрешно убеждение. В тази връзка се забранява на по-горестоящите на разследващите митнически инспектори административни ръководители в митническата администрация да оказват влияние върху развитието на разследването и да дават указания на разследващите митнически инспектори.

Със Закона за митниците се предлага и изменение в Закона за акцизите и данъчните складове, като се създават правомощия за полицейските органи да съставят, при установени от тях случаи на нарушения на акцизното законодателство, актове за установяване на административни нарушения. В тези случаи издаването на наказателните постановления и провеждането на административнонаказателното производство остават компетенция на Агенция „Митниците”. Полицейските органи ще имат компетентност единствено по образуване на административнонаказателното производство.